

PM 161109

Vårdbidrag, sjukpenning, aktivitetsersättning, sjukersättning och handikappersättning

Vad krävs för att erhålla de olika ersättningarna?

Vårdbidrag

Föräldrar kan erhålla vårdbidrag för vård av ett sjukt barn eller ett barn med funktionsnedsättning.

Barnet måste behöva särskild tillsyn och vård i minst sex månader.

Man kan också erhålla vårdbidrag om man har stora merkostnader p g a barnets funktionsnedsättning eller sjukdom.

Vårdbidrag kan utgå från det att barnet är nyfött till och med juni månad det år barnet fyller 19 år.

Föräldrar kan erhålla vårdbidrag både för vård av barnet och för merkostnader.

Har föräldrarna erhållit helt vårdbidrag kan därutöver också ersättning för merkostnader utgå.

När man ansöker om vårdbidrag hos Försäkringskassan skall alltid ett läkarutlåtande bifogas. Läkarutlåtandet skall beskriva sjukdomen och funktionsnedsättningen noggrant. Läkaren bör också beskriva behovet av tillsyn och vård. Detta bör beskrivas mycket noggrant. Föreligger merkostnader bör läkaren också intyga behovet av dessa merkostnader.

Den som ansöker om vårdbidrag bör också själv göra en noggrann beskrivning av tillsyns- och vårdbehovet samt behovet av de merkostnader som föreligger.

Man kan erhålla $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ eller helt vårdbidrag.

Vårdbidraget är skattepliktigt. Dock kan viss del vara skattefri om vårdbidraget avser merkostnader.

Sjukpenning

Den som är anställd kan få sjukpenning om denne är sjuk mer än 14 dagar. Under den första tiden utgår sjuklön förutom under karensdagen.

Är man sjukskriven mer än 7 dagar måste man ha ett läkarintyg. I vissa fall kan arbetsgivaren eller Försäkringskassan kräva läkarintyg redan från den första sjukdagen.

Advokatfirman Wikner

Läkarintyget används av arbetsgivaren och/eller Försäkringskassan för att bedöma rätten till sjuklön eller sjukpenning.

Läkarintyget skall tydligt ange hur sjukdomen påverkar arbetsförmågan. Det ska också anges i sjukintyget hur länge läkaren bedömer att sjukskrivningen bör pågå.

Det finns rekommendationer om sjukskrivningstider för olika diagnoser. Om läkaren anger en längre sjukskrivningstid än vad som framgår av dessa rekommendationer måste denne motivera detta klart i intyget.

Innehåller ett läkarintyg inte tillräckligt med information bör Försäkringskassan begära att läkaren kompletterar intyget.

Det är således oerhört viktigt att läkaren på ett tydligt sätt anger hur sjukdomen påverkar arbetsförmågan.

Man kan få sjukpenning på normal nivå i 364 dagar under den s k ramtiden. Du får då 80% av Din årsinkomst i sjukpenning så länge årsinkomsten inte är högre än 7,5 prisbasbelopp. Därefter får Du normalt sjukpenning på fortsättningsnivån d v s 75% av årsinkomsten, max 7,5 prisbasbelopp. Om man är allvarligt sjuk kan man dock få sjukpenning på normal nivå längre än 364 dagar.

Vid arbetslöshet kan man få maximalt 543 kronor per dag i sjukpenning vilket är lika mycket som den högsta ersättningen från a-kassan. Detta gäller dock ej vid förebyggande sjukpenning som utgår om Du genomgår medicinsk behandling eller medicinskt rehabilitering för att förebygga sjukdom eller förkorta sjukdomstiden.

Det finns en s k rehabiliteringskedja. Under de första 90 dagarna får Du sjukpenning om Du inte kan utföra Ditt vanliga arbete. Efter 90 dagar har Du rätt till sjukpenning om Du inte kan utföra något arbete alls hos Din arbetsgivare. Efter 180 dagar har Du rätt till sjukpenning om Du inte kan utföra något arbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden.

För egenföretagare är regelverket något annorlunda utformat.

Du kan få ett särskilt högriskskydd vilket innebär att Du slipper karensdagen och får sjukpenning eller sjuklön redan från den första dagen som Du är sjuk. För att få högriskskydd måste man ha en medicinskt väl dokumenterad sjukdom som gör att man ofta måste vara borta från arbetet. Med ofta menas att antalet sjukdomsfall under ett år bedöms bli fler än 10.

För att få sjukpenning när man är arbetslös måste man varit anmäld hos Arbetsförmedlingen innan man blev sjuk. Det finns undantag från denna regel.

Ersättningen är skattepliktig.

Aktivitetsersättning

Aktivitetsersättning kan utgå vid nedsatt arbetsförmåga eller vid förlängd skolgång.

Du kan få aktivitetsersättning från det år Du fyller 19 år t o m det år Du fyller 30 år.

För att Du ska få aktivitetsersättning p g a nedsatt arbetsförmåga krävs att arbetsförmågan är nedsatt med minst en $\frac{1}{4}$ -del under minst ett år. Nedsättningen av arbetsförmågan skall gälla alla arbeten på hela arbetsmarknaden, således även anpassade sådana.

Till ansökan skall bifogas ett läkarintyg. Det är viktigt att läkaren tydligt anger att det föreligger en nedsättning av arbetsförmågan uppgående till minst $\frac{1}{4}$ -del. Det är också viktigt att läkaren skriver i intyget att arbetsförmågan är nedsatt i alla typer av arbeten på arbetsmarknaden, således även anpassade sådana. Läkaren måste också skriva att arbetsförmågan är nedsatt under minst ett år.

Du kan erhålla en $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ eller hel aktivitetsersättning.

Som nämnts ovan kan man också få aktivitetsersättning vid förlängd skolgång. En förutsättning är att det föreligger en funktionsnedsättning som gör att den drabbade behöver längre tid än normalt för att avsluta grundskolan eller gymnasiet. Ersättningen kan utgå under högst tre år. Dock kan man senare ansöka om ytterligare period med aktivitetsersättning.

Det är inget krav att man bifogar ett läkarutlåtande till ansökan. Dock bör man ha ett välformulerat intyg från läkare som utvisar att den förlängda skolgången beror på en funktionsnedsättning.

Aktivitetsersättningen är skattepliktig.

Sjukersättning

Från det år man fyller 30 år t o m det år man fyller 65 år kan man erhålla sjukersättning.

För att man skall kunna få sjukersättning måste arbetsförmågan vara stadigvarande nedsatt d v s för överskådlig framtid. Enligt praxis så har man satt tidsgränsen till tre år.

Nedsättningen av arbetsförmågan skall gälla alla förvärvsarbeten på hela arbetsmarknaden. Det gäller således även anpassade arbeten av alla slag.

Samtliga rehabiliteringsåtgärder skall också vara uttömda.

När Du ansöker om sjukersättning skall ett läkarintyg bifogas. Det är oerhört viktigt att läkaren noggrant redogör för orsaken till Din arbetsförmåga. Läkaren skall också ange att arbetsförmågan är stadigvarande. Det skall också framgå av läkarintyget att Du inte heller kan arbeta i anpassade arbeten samt att samtliga rehabiliteringsåtgärder är uttömda.

Sjukersättning kan erhållas med $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ eller hel sådan.

Advokatfirman Wikner

Försäkringskassan kan på eget bevåg byta ut sjukpenning mot aktivitetsersättning eller sjukersättning.

Vid hel sjukersättning kan man arbeta högst 5 timmar i veckan och tjäna högst 1/8-del av den normala heltidsinkomsten. Innan man påbörjar sådant arbete måste man dock ha en kontakt med Försäkringskassan.

Ersättningen är skattepliktig.

Handikappersättning

Om man är sjuk eller har en funktionsnedsättning kan man få handikappersättning fr o m det år man fyller 19 år. Funktionsnedsättningen måste ha uppstått innan man fyllt 65 år för att man skall kunna få stöd efter fyllda 65 år.

Handikappersättning utgår när en person behöver hjälp i den dagliga livsföringen för att exempelvis arbeta eller studera eller om det föreligger extrakostnader p g a sjukdom eller funktionsnedsättning. Behovet av hjälp skall vara direkt kopplat till funktionsnedsättningen. Det skall vara fråga om hjälp med sådant som Du inte själv kan göra p g a funktionsnedsättningen.

Till ansökan om handikappersättningen skall fogas ett läkarintyg. Det är mycket viktigt att läkarintyget är utförligt och beskriver sjukdomen eller funktionsnedsättningen på ett utförligt sätt. Läkaren bör också utförligt beskriva behovet av hjälp i den dagliga livsföringen. Läkaren bör också kunna beskriva eventuella kostnader som föreligger p g a funktionsnedsättningen eller sjukdomen.

Handikappersättning kan utgå i tre nivåer beroende på hur mycket hjälp och hur stora merkostnader man har. Skall man enbart få ersättning för merkostnader måste merkostnaderna uppgå till minst 12 626 kronor om året för att handikappersättning skall beviljas.

Med hjälp i den dagliga livsföringen avses t ex hjälp med personlig omvårdnad, av- och påklädning, inköp av mat, matlagning, medicinering samt övrig hjälp i hemmet. Man kan också behöva hjälp för att ta sig till arbetet eller skola. Man kan också behöva hjälp på arbetsplatsen eller i skolan.

Kostnader som beaktas är exempelvis kostnader för hjälp i hemmet, vårdutrustning, extra utrymme i bostaden, behandlingskostnader inom hälso- och sjukvården, läkemedel, specialkost, tandvård, resor, slitage m m. Observera att kostnaderna skall bero på sjukdomen eller funktionsnedsättningen.

Ersättningen är skattefri.

// Mats Wikner